

До 100_річчя академіка І.М.Чиженка

Є в Київському політехнічному інституті галерея визначних учених і педагогів, життєва та суспільна діяльність яких пов'язана з інститутом, вони створили КПІ як унікальний науковий та навчальний заклад. Серед портретів таких видатних особистостей, як Євген Оскарович Патон, Михайло Пилипович Кравчук, Архип Михайлович Люлька, Олександр Васильович Вінтер, Сергій Павлович Корольов. Ігор Іванович Сікорський, не губиться й портрет видатного електротехніка академіка Івана Мироновича Чиженко.

27 березня 2016 року ветеранові КПІ, видатному науковцю України, академіку НАН України, професору Івану Мироновичу Чиженко виповнилось би 100 років. Його життєвий шлях викликає повагу і має бути прикладом для молоді нашої країни.

Майбутній академік (1988 р.), лауреат Ленінської (1962 р.) та Державної (1982 р.) премій, заслужений діяч науки і техніки (1974 р.) І. М. Чиженко народився на Київщині (в с. Козин) в родині коваля. Крізь усе своє життя він проніс любов до рідного села, чудової навколишньої природи, могутнього Дніпра.

Він глибоко знав корені свого роду, пишався рідною Україною. Як тоді водилося, почав працювати рано: у 15 років став токарем на Київському заводі "Червоний двигун". Проте прагнення до навчання не залишало його, і після робітфаку молодий робітник став студентом електротехнічного факультету Київської політехніки (тодішня назва - "Київський індустріальний інститут"). Іван Чиженко закінчив інститут у 1940 році з відзнакою. Після закінчення працював інженером високовольтної лабораторії Дніпрогесу. Потяг до досліджень привів Івана Мироновича до навчання в аспірантурі електротехнічного факультету КПІ. Його запросив декан факультету професор А В Орловський, який примітив здібного студента. Але провчитись встиг лише один рік, бо почалась війна.

Іван Миронович брав участь у боях, подолавши шлях від Дніпра до Волги, а потім - від Волги до Ельби і Праги. Нагороджений орденами і медалями.

Після війни І.М.Чиженко повернувся до КПІ і пройшов шлях від асистента до професора, завідувача кафедри, проректора. У 1949 році захистив кандидатську, а 1963-го - докторську дисертацію, працюючи на кафедрі теоретичних основ електротехніки (ТОЕ), яку очолював з 1950 по 1989 рр. За цей час кафедра стала базовою електротехнічною кафедрою України, авторитетним осердям теоретичної електротехніки, одним з кращих у країні навчально-наукових центрів. Якщо в 1950 році на кафедрі було чотири викладача, то в 1989 році склад кафедри налічував 48 осіб. Як згадував І. М. Чиженко: "Я сам змалку любив працювати, привчав до праці і своїх студентів, тому й кафедра ТОЕ користується неабияким авторитетом у студентів".

Підраховано, що за час роботи у КПІ лекції І М Чиженко прослухали 20 тисяч студентів.

Видатний вчений І.М. Чиженко відомий не тільки в нашій країні, а й за кордоном завдяки видатним науковим працям, численним підручникам. Він створив свою наукову школу. Тільки під його науковим керівництвом захищено 50 кандидатських та докторських дисертацій

Характерною рисою школи І. М. Чиженка є органічний зв'язок теоретичних досліджень з вирішенням важливих для народного господарства прикладних проблем. Ученими запропонований та реалізований новий клас вентильних перетворювачів - компенсаційні перетворювачі, які здатні працювати з високим коефіцієнтом потужності, генерувати реактивну потужність до мережі змінного струму.

Напружену науково-педагогічну роботу І.М. Чиженко поєднував з великою суспільно-організаційною діяльністю. Протягом 10 років - з 1959 по 1969 - був проректором КПІ з наукової роботи, усі свої здібності спрямував на підготовку наукових кадрів, розвиток наукових досліджень, зміцнення матеріальної бази інституту.

Треба підкреслити, що Іван Миронович Чиженко був людиною з природним почуттям такту і вмінням спілкуватися з людьми, керувати колективом без будь-якого тиску та дуже ефективно. Кожне його слово мало вагу, він не дозволяв собі говорити щось зайве, його слово було точним і потрапляло В ЦІЛЬ.

Видатний вчений і педагог, Іван Миронович Чиженко завжди створював навколо себе атмосферу, сповнену доброзичливості та поваги до людей. Його життя надихає нас до благородної праці на благо рідної України

*М.Я.Островець, Л.Р.Слободян, Н.В.Трофимова,
співробітники кафедри теоретичної електротехніки.*